

hmeljar

31. oktober
DAN
VARČEVANJA

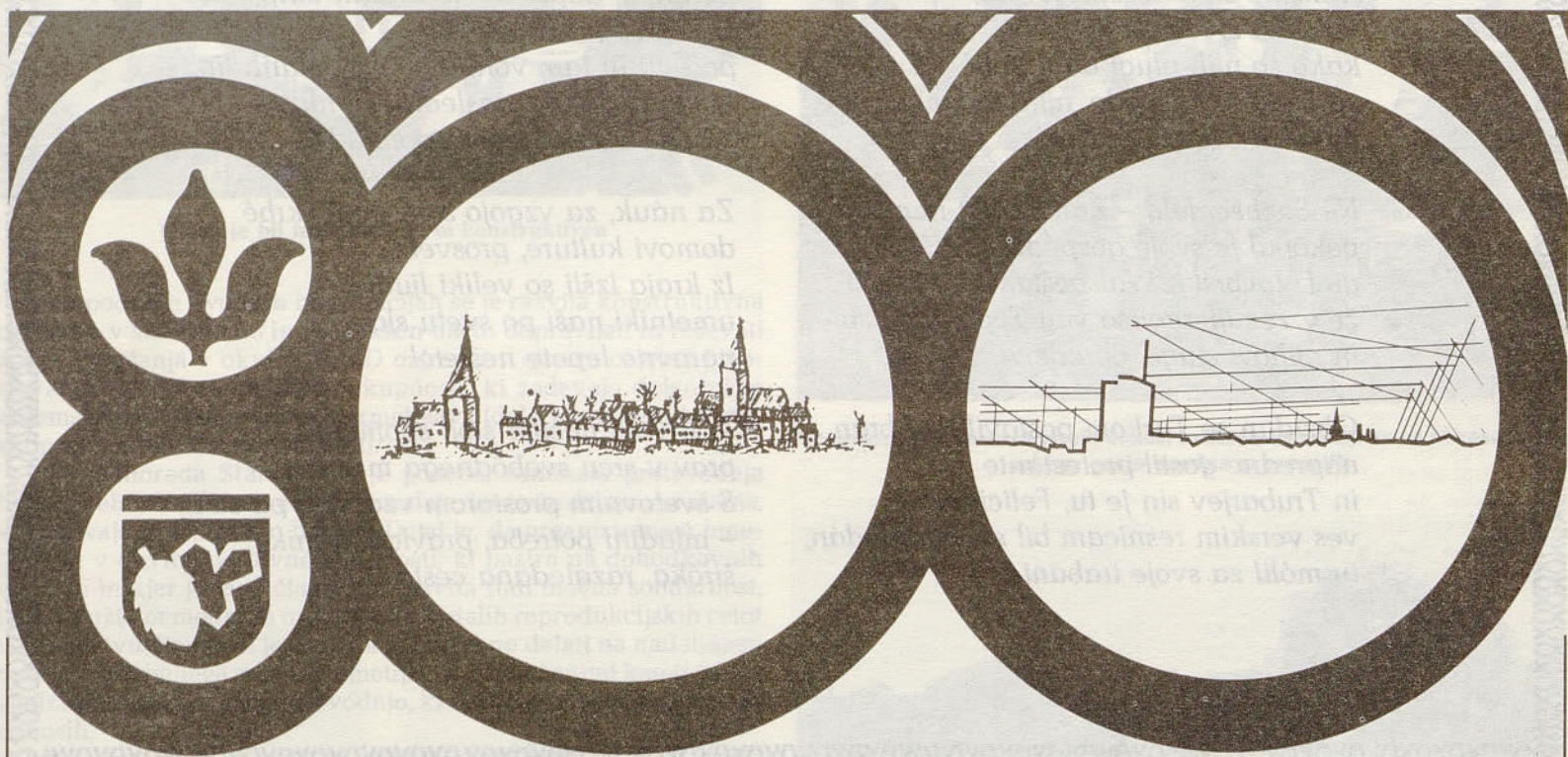
POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

GLASILO DELAVCEV SOZD »HMEZAD« ŽALEC – LETO XXXVI. – OKTOBER 1982 – ŠTEVILKA 10

Zgodovina ni splet suhih dejstev, je zgodovina dela in delovanja, nenehna boja ljudi za politično in gospodarsko svobodo. Iz takšnih korenin, s kakršnimi se lahko ponašate v Žalcu, je raslo drevo naše revolucije. Žalčani ste lahko ponosni na septembrski tabor, na katerem se je zbralo prek 15.000 ljudi in kjer niso postavili le zahteve po zedinjenju Slovenije, pač pa se je pokazala tudi

težnja po združevanju z drugimi jugoslovanskimi narodi. Komunistična partija je bila edina stranka, ki je znala izročila preteklosti, nenehnih bojov za politično in ekonomsko svobodo prevzeti in zapisati v svoj zgodovinski manifest slovenskega naroda na Čebinah, sprejela je odgovornost za narodno in ekonomsko osvoboditev.

TONE BOLE

ŽALEC 1182-1982

OBLIKOVANJE VIPOTNIK V

Meta Rainer

Naše mesto

»Od Celja do Žalca je ravno poljé«,
nam pesmica ljudska prepeva . . .
Ob cesti domovi prijazni stoje,
po nji pa vozila železna drvé,
kot tempo današnji velevala.

Življenje pretaka iz veka se v vék,
naséljem spreminja obličje,
pečat jim odtisnil stoletja je beg.–
Za gôro, dolino, za reko in breg
pa dolgih sto let kakor nič je.

Nad mestom razpenja se isto nebo
kot nékdaj – pred osemsto leti,
Savinje bregovi na pómlad cvetó,
valovi še njeni veselo pojó
pa sonce enako še sveti.

A listine stare o tem govoré,
kako so živeli rodovi,
kako so njih plugi orali poljé
za Celjske gospode, njih žlahtne gospé,
kako so cveteli gradovi.

Ne Sachsenfeld – Žalec pred nami stoji,
pokôpal je svoje gospóde:
grof Vovbrški, Walseeški, Celjski leži
že v zemlji, grofica von Teuffen že spi
in njihovi sluge, oprode.

Obzidan se Turkom postavil je v bran,
napredne gostil protestante
in Trubarjev sin je tu, Felicijan,
ves verskim resnicam bil svojim predán,
tu môlil za svoje trabante.

V cesarstva temí dozoreval je čas,
Slovenija vstaja, prepeva,
Savinjčanu v srcu odmeva nje glas,
dolina se zbere in t a b o r pri nas
bil Žalca je častna zadeva.

Pod Hitlerjem dviga uporno glavó,
zamenja svoj dom za gozdove;
z a b i t i – n e b i t i – je narodu šlo,
in Žalec z orožjem in svojo krvjo
se klicu svobôde odzove.

Mejnik zgodovinski: med množico mest
slovenskih se Žalec zapiše!
Na marmorno ploščo kronist nam je zvest
pred osemnajst leti izklêsal to vest,
da nikdar se več ne izbriše.

Živahen, napreden je mestni utrip,
zeleni so parki, nasadi,–
pa – tu in tam vonjaš še cvet starih lip,
ki se ti pomeša naslednji že hip
z bencinom moderne pomladi . . .

Za náuk, za vzgojo srcá nam skrbé
domovi kulture, prosvete.
Iz kraja izšli so veliki ljudje,
umetniki naši po svetu slové,
naravne lepote neštete!

A žrtvam nasilja stoji spomenik
prav v srcu svobôdnega mesta.
S svetovnim prostorom vzdržuje pa stik
– mladini potreba, pravica in mik –
širôka, razgledana cesta . . .

10. KONGRES

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

hmeljar

PREDSEDNIK ZVEZNEGA KOMITEJA ZA KMETIJSTVO PRI NAS

Obiskali so nas predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo dr. Milorad Stanojević, predsednik črnogorskega komiteja za kmetijstvo Filip Ognjenović in namestnik predsednika slovenskega komiteja za kmetijstvo Lojze Senegačnik.

Goste je sprejel glavni direktor SOZD Vlado Gorišek s sodelavci v DO Hmezad export-import. Tam smo jih temeljito seznanili s problematiko Hmezada, z rezultati telošnjega poslovanja, srednjeročnim planom razvoja, in organiziranostjo SOZD. Podrobneje so se seznanili z organiziranostjo KZ Savinjska dolina in odnosih z združenimi kmeti ter delovanjem poslovne skupnosti za hmeljarstvo. Omenili smo tudi problematiko, ki se pojavlja pri odkupu živine na mejnih območjih SR Hrvatsko in predsedniku zveznega komiteja za kmetijstvo predlagali, da naj na nivoju federacije ukrepajo v tem smislu, da takšnih pojavov ne bo, ker ti ne vodijo k večanju proizvodnje ampak v špekulacijo.

Obisk je bil informativen in konstruktiven

Po podanih uvodnih informacijah se je razvila konstruktivna razprava v smeri kako in na kakšen način odpravljati in reševati žgoča vprašanja v okviru SOZD oziroma v okviru celotne jugoslovanske družbenopolitične skupnosti, ki zadevajo dolgoročne sistemske rešitve na področju kmetijstva (delo v primarni kmetijski proizvodnji, dispariteta cen).

Dr. Milorada Stanojevića je posebej zanimala proizvodnja hmelja, tehnologija, nove sorte, prodaja, izvoz in druga vprašanja, ki zadevajo proizvodnjo hmelja. Dejal je, da organiziranost hmeljarstva v okviru poslovne skupnosti, ki bazira na dohodkovnih odnosih in kjer je med članicami razvita tudi močna solidarnost, lahko služi kot model za organizacijo ostalih reprodukcijskih celot v kmetijstvu. Poudaril je tudi, da je potrebno delati na nadaljnjem razvoju družbenega sektorja kmetijstva, z združenimi kmeti pa organizirati visoko tržno proizvodnjo, ki naj bazira na dohodkovnih odnosih.

Gostje so si po razgovoru najprej ogledali panoramo doline s terase DO Hmezad export-import, nato pa obiranje in sušenje hmelja v Arji vasi, obiranje hmelja v strojni skupnosti združenih kmetov v Gotovljah in plantaže Sadjarstva Mirošan. Tako nad organizacijo obiranja hmelja kakor tudi izrednimi dosežki pri proizvodnji sadja so bili gostje navdušeni in so Hmezadu izrekli visoko priznanje. Predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo je rekel, da je dolina vzorno urejena in obdelana in da se že na prvi pogled vidi, da se vlagajo velika prizadevanja za visoko kmetijsko proizvodnjo. Pohvalil je organiziranost Hmezada in rekel, da imamo ambiciozno in realno zastavljen program nadaljevanja razvoja, za katerega je prepričan, da ga bomo tudi realizirali. Poudaril je, da

Čudovit je razgled po dolini in hmeljiščih

ima Hmezad vsekakor izredno pomembno vlogo za razvoj kmetijstva ne samo v ožjem slovenskem, ampak tudi širšem jugoslovanskem prostoru. To je bil tudi razlog, da se je odločil za obisk Hmezada in ker je Hmezad stabilna organizacija z dobro razvito proizvodnjo in modernim konceptom nadaljnega razvoja.

Ob zaključku obiska nam je predsednik dr. Milorad Stanojević zaželel veliko delovnih uspehov in izrazil željo, da še nadalje aktivno sodelujemo pri realizaciji nalog s področja kmetijstva in da tudi aktivno sodelujemo z Zveznim komitejem za kmetijstvo in mu pomagamo pri razreševanju nekaterih operativnih nalog.

DSSS

Urejenost, delavnost in visoki donosi kvalitetnega sadja so na Mirošanu visokega gosta ugodno presenetili

Siliranje koruze je končano v izredno lepem vremenu

DO NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC S SESTANKA IO OOS TOZD TOZD IN DSSS

Obravnavali smo predkongresne dokumente za 10. kongres ZSS, iz katerih izajajo temeljne naloge delovanja sindikalnih organizacij od zveze pa navzdol do sleherne osnovne organizacije.

Vsa aktivnost se mora usmeriti v boj za razvoj in dosledno izvajanje socialističnega samoupravljanja ter za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije, kar je temeljni interes delavcev.

Kongres nalaga osnovnim organizacijam sindikata in ostalim družbenopolitičnim organizacijam:

- večjo kakovost in učinkovitost združevanja dela in sredstev,
- utrditev delavčevega samoupravnega in družbenoekonomskega položaja pri obvladovanju pogojev za pridobivanje dohodka in njegovo porabo,
- izvozno usmerjanje proizvodnje, zagotovitev proizvodnje za zagotavljanje osnovnih življenjskih potreb, maksimalno izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti in delovnega časa, ustrezno organizacijo dela ter smotno porabo surovin in energije,
- zaposlovanje na produktivnih delovnih mestih,
- usklajeno in redno planiranje z opredeljenimi razvojnimi cilji in upoštevanje materialne možnosti,
- zagotavljanje realne skupne in splošne porabe,
- rast osebnih dohodkov z osnovo vloženega dela delavca, ki bo temeljil na povečani produktivnosti in na redno ustvarjenem dohodku.

Uresničevanje politike gospodarske stabilizacije mora sloneti na interesih delavcev kot nosilcih le-te. Krepi se mora vloga in odgovornost delavcev, da bodo o medsebojnih oblikah združevanja in povezovanja celovito odločali o gospodarskem in družbenem razvoju.

Planiranje mora vsebovati pogoje, ki vplivajo na način in višino pridobivanja dohodka. Dohodek mora biti podlaga za planiranje.

Sindikat se mora vključiti v ustvarjanje pogojev v katerih se bo družbeno planiranje uveljavilo kot instrument ZD.

Večja vloga sindikata pri uveljavljanju družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja tako znotraj, kakor zunaj ZD.

Vsa ta prizadevanja nam morajo biti smer za čim hitrejšo in dosledno približevanje ciljem uresničevanja usmeritve gospodarske stabilizacije in krepitvi vloge delavca pri odločanju in odgovornosti za nadaljnji revolucionarni razvoj samoupravljanja in njegove vloge v naši družbeni skupnosti.

MIRKO POVALEJ

KZ SAVINJSKA DOLINA USPEŠNA LETINA PŠENICE

Kmetijska zadruga Savinjska dolina je bila v preteklem proizvodnem letu zadovoljena posejati in skleniti pogodbe za pšenico na okoli 190-200 ha njiv.

Pospeševalni službi je ob precejšnjem vloženem trudu in z zagnanostjo uspelo skleniti pogodbe za 176,25 ha, ki so vključevali preko 320 proizvajalcev. Plansko smo se obvezali za oddajo 370 t tržnih viškovi ob pogojih, da proizvajalci pri računskem pridelku 40 dt/ha, oddajo 20 dt/ha. Akcija žetve je kljub neugodnim vremenskim razmeram in neizdobi žetve plačanega kombajna lepo uspela. V Merx je bilo do 6. septembra iz naše zadruge pripeljana kar 491.326 kg pšenice, kar je za 34 % presežen plan in je eden izmed

najboljših rezultatov v Celjski regiji. Zamenjava koruze za pšenico bo vsak čas končana. Tudi kvaliteta koruze se je močno popravila po prvih pošiljkah. Računati moramo, da je akcija v takem obsegu tekla prvič in da smo se veliko naučili, da bo naslednje leto veliko lažje. Hkrati moramo vedeti, da smo imeli tudi točo, ki je povzročila izpad okrog 64 t pšenice.

Upamo, da bo pravočasna setev in izbira kvalitetnega semena, ki je na voljo v naših preskrbah, hkrati z napisano tehnologijo pridelovanja, omogočila ob ugodnem vremenu zopet tako uspelo letino pšenice.

Strokovna služba
KZ Savinjska dolina

Na 6. srečanju mladih zadrušnikov Slovenije na Vranskem so bili zmagovalci večera kmečke kuhinje mladinci iz Gornje Radgone (prvi) in Mozirja (drugi) in Krškega (tretji) od 24 tričlanskih ekip

VRANSKO

KMETOVE PRAVICE NAJ IZHAJAJO IZ DELA, NE PA IZ ZEMLJIŠKE LASTNINE

Tu je bil posvet na temo »Problemi mladih zadrušnikov«, med drugimi sta se posveta udeležila tudi predsednik Predsedstva SRS Viktor Avbelj in predsednik komiteja za kmetijstvo Milan Knežević; aktivno so sodelovali tudi nosilci družbenih funkcij v Zadružni zvezi Slovenije, na republiški konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije, v občinskih zadružnih zvezah, novinarji in predvsem mladi zadrušniki oziroma mladi kmetovalci sami ...

Manj atraktiven – a ne tudi manj zanimanja vreden – del letošnjega srečanja mladih zadrušnikov se je odvil kot posvet na široko (za dve uri skoraj preširoko) zastavljeno temo »Problemi mladih zadrušnikov«. Po zastavitvi in tudi po izvedbi je bil posvet predvsem neposredno srečanje mladih kmetijskih proizvajalcev in nosilcev družbenih funkcij na področju kmetijstva; bil je torej nekakšen medij izmenjavanja informacij o tem, kar se dogaja v proizvodnji in o tem, kaj se dogaja v tistih družbenih subjektih, ki načrtujejo kmetijsko strategijo in izvajajo kmetijsko politiko. Tako so mladi zadrušniki iz prve roke izvedeli o pripravljanju na razpravo o predlogu zakona za zaščito namembnosti zemljišč, usmeritvah slovenskega zadružništva, ukrepah za nadaljnji razvoj kmetijske proizvodnje (bolj selektivna davčna politika, ki bo stimulirala ostajanje na hribovskih kmetijah; izvajanje socialnega zavarovanja kmetov po produktivnem načelu; dvigovanje izobrazbene ravni kmetijskih proizvajalcev, itd.); na drugi strani pa so sami že opozorili na napake, ki jih delajo. Temeljne zadružne organizacije, ki ne včlanjajo tistih mladih kmetijskih proizvajalcev, ki niso lastniki zemlje, na nesorazmerno rast cen repromateriala in kmetijskih proizvodov; na nesorazmernost med cenami kmetijskih proizvodov iz

družbenega in zasebnega sektorja (na škodo slednjega), itd. Vsekakor sta bili dve uri premalo že za to, da bi vse probleme naštel, kaj šele za to, da bi o njih temeljito razpravljali in poskušali poiskati rešitve. Toda ne glede na ta manko, je posvet vseeno pomembno prispeval k celotni uspešnosti srečanja in tudi k zastavitvi reševanja na njem naštetih problemov ...

Mirjana Križman

Za občinski praznik Šmarja pri Jelšah so poleg stare sirarne v Šmarju položili temeljni kamen za novo sirarno

KMET NAJ BO ... KMET BOM ... KMET SEM ...

Neoziraje se na vse bolj prisotno geslo o pomembnosti in potrebnosti kmetijstva za razvoj nacionalnega gospodarstva še družbeno vrednotenje poklica kmet nima prave veljave; pa naj bo to v zakonodaji, socialni politiki ali pa kar v vsakdanjem odnosu z ljudmi, ko mora marsikateri mladenič in mladenka, ki se odloči ostati na kmetiji, požreti prenekatero grenko na račun svoje odločitve.

O tem, s kakšnimi tegobami in tudi radostmi je napolnjen njihov (kmečki) vsakdan so mladi zadrugiški govorili že na posvetu, na Vranskem. IVAN SIMONIČ iz Semiča je pojasnil: »Za poklic kmeta sem se odločil, ker je to pač v družini: oče in mati sta kmeta. Tako sem po osnovni šoli končal srednjo kmetijsko šolo in se zaposlil v zadruzi. Želim namreč pridobiti še več teoretičnega, predvsem pa praktičnega znanja, da bom lahko nadaljeval delo na kmetiji. Živim na hriboviti kmetiji, na kateri ni mogoče uporabljati mehanizacije, ker je zemljišče preveč razdrobljeno. Moti me to, da težko pridem do gnojil in zaščitnih sredstev in tudi neusklajenost odkupnih in prodajnih cen na škodo kmeta ter negotovost odkupa pridelkov. Prav tako socialna varnost kmetov še ni najboljša, saj se predvsem v primeru naravnih katastrof znajdemo v velikem precepu, kako obdržati življenjski minimum.«

MILAN VEČKO iz Slovenj Gradca: »Zaradi veselja do dela na zemlji sem dilemo – kmet ali kaj drugega – razrešil v korist prvega. Tudi moji starši so kmetje, tako da že od malega živim s kmetijskimi opravili. Naša kmetija je velika,

zemljišče ni razdrobljeno, tako da mi ponuja dobro perspektivo, razen tega pa je mehanizacija bistveno olajšala marsikakšno opravilo na kmetiji. Moti me, da se o kmetijstvu več govori, kot pa se zanj naredi, da zato ni repromateriala (če pa ga kmet samoiniciativno nakupi v tujini, ima težave na carini), da se dekleta s kmetij ne odločijo preveč rada za to, da bi ostala na kmetijah. Še kaj drugega je... Saj je že to zadosti.«

JANEZ ŽAMPA iz Ptuja: »Za poklic kmeta sem se odločil že zelo zgodaj, saj so moji starši tudi kmetje. Kmetija je velika in zahteva strokovno nadgradnjo, zato sem končal srednjo kmetijsko šolo in zdaj delam na kmetiji. S povezovanjem v zadruzo sem zadovoljen, ker mi omogočajo boljše in kvalitetnejše delo. Mislim, da je perspektiva nadaljnega razvoja kmetijstva v združevanju zemljišč, izobraževanju (predvsem mladih) kmetov, spremembi investicijske politike. Samo za primer: Petdesetodstotno izkoriščen stroj pomeni že 50 % zgrešeno investicijo – Spremeniti bo treba tudi sedaj vladajočo tradicionalno in zastarelo miselnost, ki sedaj ovira vključevanje v zadruzo, večje dohodkovno povezovanje v proizvodne združbe. Nekateri hočejo videti cel problem odhajanja mladih s kmetij v tem, da si je težko ustvariti družino, ker se predvsem dekleta težko odločajo za življenje in delo na kmetijah. Ampak jaz mislim, da se bodo dekleta veliko lažje odločila ko bodo videla, da imajo tudi na kmetiji dobre življenjske in delovne pogoje.«

Katastrofa

Ko slišimo to besedo, se nehotе zdrznemo, saj vemo, da se je moralo neke zgoditi nekaj hudega, strašnega, kjer je prizadeto veliko ljudi, gmotno, fizično. K sreči se to zlo zgodi bolj poredko, zato pa udari toliko bolj silovito, da se človek zaveda šele pozneje. Beseda je o naravni katastrofi, ki se poraja v kmetijstvu in mu prizadene težke izgube, da trpijo ljudje – otroci, odrasli, cele družine, pa tudi živina itd. Toda temu se ne moremo izogniti, ker to se je dogajalo, se dogaja in se bo tudi v bodoče dogajalo. V mislih imamo katastrofalno točo, ki je 29. 6. 1982 pustošila v osrčju Slovenije na območjih 10–12 občin in napravila ogromno gospodarsko škodo. Ta datum bo zapisan kot črn dan za naše kmetijstvo, saj je toča pustila težke gospodarske posledice, predvsem pa bodo to čutile številne kmečke družine, saj jim je

toča v celoti uničila letino, ki je tako pomembna za obstoj in gospodarsko rast kmetije.

Najhuje je toča prizadela območje petih občin v celjski regiji. Močno je prizadeto več deset tisoč hektarjev obdelovalnih površin, od tega pa je skoraj polovica takih, ki so bile uničene od 70–100 %. Presečna toča, da je bil pas toče dolg ca. 120 km zračne linije in ca. 7 km širok. To je bila ogromna masa ledenih zrn debelih kot lešnik-oreh pa tudi več, ki ga verjetno še tako dobro organizirana obramba ne bi mogla preprečiti. Najbolj so bili prizadeti vinogradi, nato žita, hmelj, sadje, povrtnine, živinska krma itd. Poškodovana pa so bila tudi poslopja, hiše, gospodarski objekti itd. Takoj po tako hudi katastrofi je bilo največ vprašanj, kako pa kaj zavarovanje? Ali je veliko zavarovanega? Kdaj bodo ocenili škodo,

Obdobje kozolcev se izteka.

kdaj izplačali itd. Na vsa ta vprašanja je bilo treba dati javnosti, predvsem pa zavarovancem, tudi odgovor.

Te odgovore smo dajali takoj preko sredstev javnega obveščanja, radia, časopisov in drugače. Ugotovili smo, da je prizadeto preko 6000 lastnikov hiš in kmetij ter preko 1912 ha zavarovanih površin intenzivnih kmetijskih kultur pri ca. 2000 zavarovancih družbene in zasebne kmetijske proizvodnje.

Delo pri ocenitvi škod smo organizirali takoj. Formirali smo 15 ekip za ocenjevanje stvari in druge imovine, ter 12 ekip za ocenjevanje zavarovanja kmetijske proizvodnje posevkov in plodov. Kakšno je zavarovalno zajemlje? Pri zavarovanju imovine je zavarovalno zajemlje preko 99 % po številu, vendar moramo žal ugotovljati, da so v večini primerov zasebnega sektorja velika podzavarovanja, zato v takih primerih prevelikega podzavarovanja prihaja do težav, ker moramo dejansko škodo za nekajkrat znižati.

Taki primeri nam nakazujejo, da bi zlasti nekateri zastopniki morali biti bolj dosledni pri poviševanju zavarovanih vrednosti in bi morali vsaj vsako drugo leto zavarovanja preurejati in povečati zavarovalno vrednost.

Pri zavarovanju kmetijske proizvodnje je zajemlje sorazmerno še dobro. V družbenem sektorju je proizvodnja zavarovana v celoti, le pri nekaterih kulturah je zavarovana nekoliko nižja vrednost od dejanske. V zasebnem sektorju pa ostane še veliko nezavarovanega. Pri organizirani kmetijski proizvodnji v kooperaciji so kulture hmelj, črni ribez in pšenica zavarovane v celoti. Vinogradi so zavarovani kolektivno in je zajemlje, zlasti v vinorodnih rajonih zelo dobro ca. 80 %, drugod pa je zajemlje bolj slabo. Tudi vse ostale kulture so zelo slabo zajete v zavarovanje. Tako je bilo ca. 4500 ha vseh zavarovanih površin družbene in zasebne proizvodnje, prizadeto ca. 1912 ha. Kakšna je vrednost in škoda po posameznih kulturah vidimo v naslednjem prikazu:

kultura	prizad. pov.	zavarovana vred.	predv. škoda
hmelj	468 ha	166,788.000.–	92,137.000.–
pšenica	614 ha	28,160.000.–	14,540.000.–
ribez	103 ha	12,688.000.–	10,303.000.–
vinogradi	225 ha	31,629.000.–	20,559.000.–
silaz. koruza	247 ha	11,115.000.–	6,475.000.–
sadje	125 ha	26,844.000.–	4,248.000.–
ostalo	130 ha	12,755.000.–	5,284.000.–
	1.912 ha	289,979.000.–	153,546.000.–

Iz prikazanega je razvidno, da je škodni odstotek izredno visok (53 %), kar samo potrjuje veliko škodo, ki jo je povzročila toča. Tudi te škode na posevkih že izplačujemo, če je možno. V avgustu so bile izplačane škode na žitih, ribezu in nekaterih drugih kulturah, kjer so ocenitve dokončne. Na vseh ostalih kulturah pa je potrebna še ena ocenitev pred pravilom, nakar bodo tudi te škode izplačane. Kakor v vsakem takem primeru, se moramo tudi iz tega marsikaj naučiti. Predvsem je potrebno zava-

rovance opozarjati na take primere, da bodo dostopnejši za povečanje zavarovanih vrednosti, da bodo zavarovali čimveč ali vse svoje posevke. Le na tak način bo imel zlasti kmet proizvajalec zagotovljeno svojo ekonomsko varnost, kar je pogoj za nadaljnjo nemoteno proizvodnjo in razvoj. Zavarovalni delavci pa bodo tako opravili svoje poslanstvo in naloge, ki jih pred nas postavlja celotna družbena skupnost.

Boris Čop

SETEV PŠENICE JE ZOPET PRED NAMI

Ob setvi, ko se odločamo, na katero njivo bi kaj posejali, se nam pojavlja vprašanje kolobarja. Starejši kmetje še pomnijo, kako raznovrsten je bil kolobar včasih in kako hudo smo ga danes poenostavili. Veliko večino njiv, ki niso pod trajnimi nasadi – hmeljišči, pokriva koroza in zato se marsikdo sprašuje, kam bi sploh lahko posejal pšenico. Marsikdo ima že tako staro hmeljišče, da se je v letošnjem letu odločil za premeno. Ob tem pa se vpraša, kaj bi lahko zasejal na to zemljo. Izkušnje, ki si jih je pridobil Kmetijstvo Žalec, kažejo, da je zelo ugodna setev pšenice na izorano hmeljišče. Dobre lastnosti take setve so v tem, da zemljo že jeseni aktiviramo s setvijo in spomladi lahko njivo uspešno očistimo plevelov in ostankov prejšnjega kultiviranja, kar je še posebej pomembno v primerih, ko kultivar

je menjamo, npr. za Savinjskim goldingom Bobek in podobno. Ker so hmeljišča večinoma bolje založena s hranili kot ostale njive, ob uspešni agrotehnik dosežemo zelo lepe pridelke. Velika ugodnost pa je tudi čas, ki ga pridobimo, saj po spravilu pšenice še lahko posejemo strniščni posevek za krmo živini ali tudi zeleni podor, ki nam spet poveča količino organske mase v tleh in tako lahko že v enem letu dobro pripravimo njivo za ponovno sejanje hmelja.

To je le ena izmed možnosti rešitve dveh problemov: zagotoviti ponovno tako lepo letino pšenice kot je bila lanska, hkrati pa pridelovati tudi resnično čist kultivar hmelja, kar je v interesu vsakega dobrega hmeljarja.

Strokovna služba
KZ Savinjska dolina

Velike rezerve na travnikih

Republiški center za pospeševanje kmetijstva je konec maja organiziral na Črnem vrhu nad Idrijo posvet o izkoriščanju travnatega sveta. Posveta so se udeležili tehnologi, kmetijci ter pospeševalci iz združenih in kmetijskih organizacij. Kmetijski strokovnjaki so spregovorili o načrtu intenziviranja travnatega sveta v Sloveniji, čredinski paši, tehnologiji paše v hribovskem svetu, izkoriščanju travne ruše z obilnim dušičnim gnojenjem, o obnovi travne ruše in siliranju trave.

O tehnoloških normativih za siliranje je na posvetu spregovoril dr. Janez Verbič.

ni) se člani v verigi intenzifikacije travnatega sveta.

Z večkratno košnjo dosežemo zelo visok pridelek beljakovin, ki so ključnega pomena v prehrani govedi. Travnna silaža v beljakovinah, rudninskih snoveh in vitaminih (karotin) izredno dobro dopolnjuje koruzno silažo pa tudi seno, žita in okopavine.

Spravilo silaže poteka hitreje kot spravilo sena. Enota hranilne vrednosti v silaži je praviloma cenejša kot v senu. Siliranje je primerno predvsem za večja kmečka gospodarstva, ki dosežejo vsaj deset ali več govedi.

S silažno koruzo pridelamo zelo veliko sušine in hranilnih snovi na hektar. Koruzna silaža nam na gospodarstvu omogoča, da držimo večje število govedi. V sušini vsebuje več škrobnih enot kot katera koli druga voluminozna krma. Koruzna silaža pa se dobro izkoristi za prirejo mleka in mesa samo, če je ustrezno dopolnjena z beljakovinami. Ob pomanjkanju beljakovinskih krmil postaja vedno bolj nujno, da koruzno silažo v obroku dopolnimo s travno silažo ali z zado-

Lepa in bogata jesen

stnimi količinami zelo dobrega travniškega ali deteljenega sena.

KAKŠEN NAJ BO SILOS?

Dobro silažo lahko pridelamo tako v stolpnih kot koritastih silosih ali celo v kupu pod folijo. Prvenstvene važnosti, da je velikost silosa usklajena s količino krme in številom živine, da krmo lahko dobro tlačimo in da je silaža zaščitena pred zrakom in dežjem. Vsak silos naj ima tudi urejen odtok.

Koritast silos je primeren za večja kmečka gospodarstva, za manjša pa samo, če siliramo vso krmo naenkrat. Sorazmerno ozki in nizki silosi, dajejo večjo možnost za večkratno polnjenje, da se silaža pri odvzemu ne greje in da silos lažje dobro pokrijemo. Zaradi tlačenja s traktorjem, ki je obvezno pri tej vrsti silosa, naj bo silos širok

najmanj na poldrugo širino traktorja. Pri malo večjih silosih pa je zaradi lažjega polnjenja ugodnejše, če so široki 4–5 m.

Koritasti silos ima določeno prednost zaradi enostavnosti polnjenja in praznjenja, pa tudi možnosti, da krmo dobro potlačimo. Slaba stran koritastega silosa je v tem, da je precej neprikladen za dodatno polnjenje in da moramo pokriti precej veliko površino. Pri siliranju v koritastem silosu potrebujemo večjo kapaciteto strojev kot pri stolpnem silosu.

Za stolpni silos se odločamo bodisi zaradi prostorske stiske na dvorišču, boljše možnosti polnjenja v presledkih ali manjših strojnih kapacitet. Stolpni silos naj bo visok najmanj 8, še boljše pa 9 ali 10 metrov, ker v visokih stolpih dosežemo večjo zbitost silaže. Slaba stran stolpnega silosa v visokih stroških

za nabavo siloreznice in da silaža ostane v zgornjem delu slabo potlačena, tako da je precej dovzetna za naknadno fermentacijo.

Silažni kup pokrit s folijo ima prednost predvsem na gospodarstvih, kjer siliranje šele uvajajo. Precej prikladen kup za gospodarstva, ki jim kaže krmo silirati večkrat v manjših količinah (pašna gospodarstva). Zahteva se, naj bo kup narejen v enem dnevu, dobro tlaččen s traktorjem, pokrit takoj s folijo in obtežen s zemljo ali drugim sipkim materialom. Posebno skrbno naj bo folija zatesnjena ob robovih. Pri kupu je največja neugodnost tlačenje, ker je nevarno, da se traktor prevrne. Kup naj zato ne bo previsok ali pa postavimo kup ob steno. Tlaččenju se izognemo tudi tako, da iz silosa posesamo zrak, ker se pod vakuumom krma sama hitro sesede.

KAKOVOST TRAVE ZA SILIRANJE

Travo siliramo mlado v začetku latanja, ko vsebuje mnogo beljakovin in škrobnih vrednosti. Mlado travo siliramo vedno precej uvelo, ker se silaža mlade trave pokvari. Trava v začetku cvetenja vsebuje že precej manj beljakovin in je slabše prebavljiva. Večinoma siliramo prestaro travo. Visoke trave, posebno pri prvi košnji hitro ostarijo, bolj počasi pa nizke trave in detelje. V ugodnem vremenu lahko uspešno siliramo tudi tretji ali četrti odkos trave. Siliramo ga dobro uvelega ali pa dobro premešanega k silažni koruzi. Od sejanih trav se najboljše silirajo ljuljke. Silaža dobro uspe, tudi če ne uspemo, da bi trava dobro uvela. Detelja in lucerna se težko silirata. Izjemoma jo siliramo močno uveli v dobro tesnem silosu ali kot dodatek k silažni koruzi.

Preveč ostarele trave ne kaže silirati, ker se slabo pretlači in se rada pokvari.

UVELOST TRAVE

Z venenjem trave in druge krme z visoko vsebnostjo beljakovin dosežemo, da silažno vrenje ugodno poteka in ima zato silaža ugoden vonj in okus, da nastane pri vrenju manj izgub in da jo živali veliko pojedjo.

Običajno pustimo travo uveneti toliko, da vsebuje 30 do 45 % sušine. Potrebno uvelost dosežemo v zelo različnem času, odvisno od začetne vlage, sestava ruše, starosti trave, pa tudi vremena in načina sušenja. S trošenjem redi in obračanjem skušajmo doseči čimprej primerno uvelost travel!

POLNJENJE SILOSA IN POKRIVANJE

Trava naj bo po možnosti kratko rezana. Rezana trava se lažje tlači in boljše silira. Pri zelo mladi, listnati travi lahko rezanje opustimo, ne pa pri malo starejši travi.

S hitrim polnjenjem in dobrim tlaččenjem zmanjšamo izgube pri siliranju, izboljšujemo kvaliteto silaže in zmanjšamo nevarnost naknadne fermentacije. Krmo v koristem silosu in silažnem kupu obvezno tlačimo s traktorjem. V stolpnih silosih s hermetičnim pokrovom lahko tlačenje opustimo in skrbimo predvsem za poravnavanje krme. Pri ostalih stolpnih silosih z višino 8 metrov, krmo sproti, vsako prikolico posebej poravnamo in potlačimo ob steni. Zadnji poldrugi meter krmo v takem stolpnem silosu dobro tlačimo. Silos polnimo tako, da je kup v sredini višji kot ob straneh, posebno močno naj bo obokan kup v koristem silosu, da voda odteče po foliji preko zunanje stene silosa. Takoj po končanem polnjenju krmo pokrijemo s folijo. To obtežimo s peskom, z zemljo ali tudi žagovino. V nizkih stolpnih silosih je koristno, če krmo še dodatno obtežimo.

Silos po možnosti napolnimo v dveh dneh, silažni kup pa v enem dnevu.

KASNEJŠA FERMENTACIJA

Do kasnejše fermentacije pride pri odvzemu silaže. Ta se najprej segreje, nato pa prične plesniti. Segreta silaža je lahko škodljiva ali jo vsaj živali nerade jedo. Plesnivo silažo ne smemo krmiti. Za naknadno fermentacijo je najbolj dovzetna sicer kakovostna travna silaža z visoko vsebnostjo sušine. Glavni vzrok za naknadno fermentacijo je zrak, ki je ostal med krmo ali je kasneje vdrl med silažo. Pogosti, vendar ne edini vzrok je tudi premajhen dnevni odvzem ali močno rahljanje silaže ob odvzemu.

Pri stolpnem silosu se grejejo predvsem zgornji sloji silaže, kakšna dva do tri tedne potem, ko silos odpremo. Gretje preprečimo vnaprej, če silažo v zgornjem delu stolpa dobro tlačimo in pokrijemo, po možnosti pa tudi obtežimo. Tudi pri silosu s hermetičnim pokrovom je koristno, če silažo dodatno pokrijemo s folijo, ki jo obtežimo vsaj toliko, da je pritisnjena k silaži.

Če se prične silaža segrevati, moramo hitro ukrepati, da se kvarjenje ne širi. Pri stolpnem silosu zmečemo iz silosa vso segreto silažo, pri tem pa pazimo, da spodnjega hladnega sloja silaže ne prerahljamo. Po silaži v silosu poškopimo s štirikrat razredčeno propionsko kislino tako, da pride na kvadratni meter približno 0,5 litra koncentrirane kisline. Škopimo s plastično zalivalko in pazimo, da se pri redčenju kisline ne polijemo. Silažo nato pokrijemo s folijo. Pri hermetičnem stolpnem silosu silos močno zažveplamo (z žveplenimi trakovi). Predno silažo ponovno jemljemo, silos dobro prezračimo. Pri koristem silosu pride redkeje do segrevanja silaže. V kolikor pa pride, smo pri preprečevanju precej nemočni. Skušajmo predvsem tako odvezati silažo, da jo čim manj rahljamo, predvsem pa skušajmo doseči zadosten dnevni odvzem.

VARNOST PRI DELU

Največja nevarnost pri delu je ogljikov dvokis, ki se v veliki količini tvori pri fermentaciji in se posebno v zaprtih silosih dlje časa zadržuje. Plin je težji od zraka, zato se v silosu useda podobno kot tekočina. Pred vsakim vstopom v stolpni silos, posebno še po vsaki prekinitvi siliranja silos prezračimo. Pri tem odpremo vrata silosa in preprihajo silos z vključitvijo siloreznice ali puhalnika. Zračenje brez preprihovanja je učinkovito samo, če je spodnje odprto okno dovolj nizko glede na napolnjeno višino stolpa, tako da plin lahko odteče. V

sumljivih primerih vstopamo v silos privezani ob pomoči druge osebe. Poskus na plin s svečo ni popolnoma zanesljiv – znak za prisotnost kisika v zadostni količini.

Pazimo tudi pri nanašanju premazov, ki vsebujejo topila, na stene silosa. Razen zaščite proti padcu, poskrbimo za preprih v času nanašanja premaza (na primer: z vključenim puhalnikom). Z mazanjem začnemo od spodaj navzgor. Zaradi vnetljivosti topil ne uporabljamo luči s polnim plamenom ali neustrezno zaščitene električne svetilke.

Strokovna služba
KZ Savinjska dolina

VARČEVANJE Z ENERGIJO

Po letu 1973 je postalo jasno, da bo tekoče gorivo, ki je bilo takrat in ki je ostalo do danes najvažnejši vir energije, dolgoročno vse bolj deficitarno in drago blago.

Neizbežno je bilo treba definirati možnosti za varčevanje z energijo in to predvsem iz dveh razlogov:

- zaradi zmanjševanja finančnih bremen za nabavo tekočega goriva in

- zaradi prizadevanj, da bi rast družbenega proizvoda ne bila tako usodno vezana s porabo energije.

Osnovni namen varčevanja z energijo je zmanjševanje njene specifične porabe pri nezmanjšani dejavnosti, ne da bi bil pri tem prizadet ekonomski razvoj in socialni napredek.

Tako zastavljeni cilji se tičejo vsakega posameznika. Dogovorjeni in sprejeti ukrepi morajo biti rentabilni tako za skupnost, kot za vsakega posameznika. Cene za energijo morajo biti resnične, treba je poskrbeti, da bo vsakdo plačeval energijo po njeni dejanski ceni in ne za vsako ceno, kar pomeni, da bodo na uporabnika prenesene samo tiste podražitve, ki izvirajo iz mednarodnega trga za energijo.

V tem primeru bi gotovo konkurenčna sposobnost domače industrije imela dovolj trdno podlago.

Na drugem mestu gre predvsem za osveščenost. Nujno je treba razlagati, kdaj in predvsem kako je mogoče varčevati z energijo.

Na tretjem mestu so zakonske uvedbe, ki morajo energično posredovati vsakič, kadar se nanašajo zelo rentabilni ukrepi na množično številne uporabnike.

Četrta je potrebna za realizacijo rentabilnih ekonomik vzpodbuda. Treba je dati prednost vsaki investiciji, ki zagotavlja prihranek energije.

Končno je posebnega pomena inovacijska dejavnost. Napori v tej smeri bodo dali nove tehnologije in materiale, ki bodo dovoljevali pospeševati investicije v varčevanje z energijo.

INDUSTRIJA

Zmanjševanje specifične porabe energije je dosegljivo:

- izkoriščanje odpadnih toplot,
- uvajanje novih, racionalnejših tehnologij,
- inovacije,
- finančna pomoč za postopke, ki vodijo k varčevanju,
- posegi v ekonomizaciji energije,
- zakonski predpisi, ki predpisujejo minimume izkoristkov in obvezne periodične preglede večjih energetskih postrojenj.

TRANSPORT

Na tem področju je najvažnejši porabnik avtomobil. Z zmanjševanjem specifične porabe goriva je treba pri avtomobilih vplivati na voznike in na konstruktorje. Z ekonomskim načinom upravljanja je mogoče prihraniti 15 do 20 % goriva.

POMAGALA PRI VARČEVANJU Z ENERGIJO:

- merilniki, ki kažejo trenutno porabo goriva v litrih na 100 km,
- konstruktorji bodo do leta 1985 zmanjšali specifično porabo goriva za 10 % v povprečju z že sedaj nizko porabo 8,3 l/100 km.

Do leta 1990 je predvideno zmanjšanje povprečja porabe goriva na vsega 61/100 km.

ŠIROKA PORABA

V to področje spadajo stanovanjske, pisarniške in komercialne zgradbe.

Zakonske odredbe naj bo kratko ali dolgoročno prispevale k varčevanju z energijo. Nanašajo se predvsem na porabo toplote za ogrevanje, ki predstavlja skoraj 70 % porabe energije za široko porabo.

(Nadaljevanje na 10. strani)

POGOJI ZA ODKUP PŠENICE LETINE 1983

po katerih bodo žitno-predelovalne organizacije odkupovale tržne presežke v Sloveniji

Za uresničevanje ciljev in nalog iz dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981-1985 pri pridelovanju pšenice v letu 1983 sporazumno z Združenim združenjem kmetijstva, živilske industrije in prehrane SR Slovenije ter soglasno z republiškimi komitejem za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano objavljamo odkupne pogoje za pšenico letine 1983.

CENA PŠENICE IN KRITJE PREVOZNIH STROŠKOV

Odkupna cena pšenice se oblikuje po dogovorjenih cenah pšenice letine 1983 na območju Jugoslavije.

Pridelovalec, ki po dogovoru pripelje pšenico na prevzemno mesto, dobi za pokritje prevoznih stroškov 0,10 din/kg. Pridelovalcu, ki pripelje pšenico naravnost v silos ali skladišče žitnopredelovalne organizacije, priznamo za prevoz 0,40 din/kg.

Po končanem odkupu, najkasneje do 15. septembra 1983, bodo žitnopredelovalne OZD poračunale razliko v ceni pšenice do ugotovljene povprečne nabavne cene pšenice, ki jo bodo kupile v drugih republikah.

KAKOVOST PŠENICE

– pšenica mora ustrezati veljavnim predpisom (pravilniku o kakovosti žit in odloku o pridelovalno-prodajnih cenah za pšenico letine 1983). Kakovost pšenice, ki jo pridelovalci oddajo v količini nad 500 kg, se ugotavlja v laboratoriju, ki ga sporazumno določi organizator odkupa in kupec. Za količine manjše od 500 kg se kakovost ugotavlja na podlagi izkušenj;

– pšenico, ki bo vsebovala nad 15 % vlage, bodo žitne organizacije sušile v naslednjih sušilnicah:

ŽITO Ljubljana

- v KIT TOZD Posestva Grosuplje
- v GKZ Kranj, mešalnica Škofja Loka

INTES Maribor

- v silosu Maribor, Meljska cesta
- v silosud KK Ptuj
- v silosu Središče ob Dravi

MLINOPEK Murska Sobota

- v silosu Murska Sobota
- v mešalnici Ljutomer
- v mešalnici Črnci

MERX MPI Celje

- v silosu Celje

MLINOTEST Ajdovščina

- v silosu Ajdovščina

Stroški sušenja se obračunavajo po dejanski vrednosti; 50 % bremenijo žitne organizacije in 50 % pridelovalce.

ODKUPNA MESTA

Žitnopredelovalne organizacije bodo prevzemale pšenico na naslednjih odkupnih mestih:

ŽITO Ljubljana

- silos Ljubljana, Šmartinska cesta 154
- silos Vir pri Domžalah

INTES Maribor

- silos Maribor, Meljska cesta
- silos Ptuj
- silos Središče ob Dravi

MLINOPEK Murska Sobota

- silos Murska Sobota
- mešalnica Ljutomer
- skladišče Radgona ali Črnci

MERX MPI Celje

- silos Celje oziroma po dogovoru z organizatorji odkupa

MLINOTEST Ajdovščina

- silos Ajdovščina
- mlin Slap ob Idrijci

ČAS PREVZEMA

V času žetve bomo pridelke prevzemali vsak dan od 6. do 22. ure. Podrobnejša navodila bodo objavljena v operativnih planih odkupa po območjih.

MOŽNOST ZAMENJAVE KORUZE ZA ODDANO PŠENICO

Pridelovalec lahko za krmljenje svoje živine zamenja oddano pšenico za koruzo v količinskem razmerju 1 : 1, po vrednosti pa 1 : 1,3 v korist pšenice. Zamenjava oziroma prevzem koruze je mogoč od sklenitve pogodbe o oddaji pšenice pa do konca avgusta 1983. Koruza je kmetom na voljo v skladiščih njihovih kmetijskih organizacij;

– pridelovalec lahko dobi za krmljenje svoje živine 15 % otrobov ali krmilne moke glede na oddano količino pšenice in sicer po tržni ceni.

REGRES ZA SEMENSKO PŠENICO

Združenemu kmetu pripada regres v višini 8,00 din za kilogram od-

kupljene semenske pšenice s pogojem:

- da proda 2 kg merkantilne pšenice za 1 kg semenske pšenice,
- da sklene in uresniči pogodbo o pridelovanju in prevzemu pšenice najmanj za 2000 kg pšenice na ha.

REGRES ZA MINERALNA GNOJILA

Združenim kmetom – pridelovalcem pšenice, ki bodo tudi za leto

1983 sklenili pogodbe o pridelovanju in prevzemu pšenice, je bil že ob prodaji pšenice letine 1982 priznan regres za mineralna gnojila za jesensko setev v višini 1,00 din za kilogram oddane pšenice letine 1982. (Odlok o regresu za mineralna gnojila v letu 1982, Uradni list SRS št. 29/82 z dne 6. 8. 1982).

Ljubljana, 10. avgusta 1982
Po obvestilu Žitne skupnosti Slovenije

Pri ročnem obiranju hmelja se je izgubilo le malo pridelka. Ali se pri gol-dingu ročno obiranje zopet vrača?

GLEDALI SMO FILM

Hočem živeti

V kinu Union smo si v okviru Tedna domačega filma v Celju ogledali film hrvaškega režiserja Miroslava Mikuljana z naslovom Hočem živeti.

Filmov, ki bi prikazovali aktualno kmečko problematiko, je v jugoslovanski kinematografiji zelo malo. V glavnem prikazuje filme, ki kmečko tematiko predstavljajo na dva načina: prvič, da je tovrstno okolje samo zgodovinski ali narodopisni okvir, v katerega so položena »večna« sporočila, in drugič, da je kmetstvo ovrednoteno kot zadnje pribežališče čistega in srečnega življenja, torej idila.

Malokdaj pa se srečamo z domačim filom, ki bi se loteval sedanjih kmečkih razmer, kakor so doneavno zanemarjanje kmetijstva s strani družbe, aktualne naloge pri pridobivanju hrane, razslojevanje na vasi, zlasti pa človeške drame, ki izvirajo bodisi iz tradicionalistične zavesti bodisi iz ekonomske nevzpodbudnosti. Filmska pripoved Hočem živeti družijo tri generacije Mlinaričev iz slovenske kmečke družine. V ospredju je »sedanji« gospodar Marko, ki kljub starčevsko zagrizenemu nasprotovanju očeta Petra uvaja na kmetijo novotarije. S pomočjo kombinata zgradi praiščjo farmo, ima z rejo zaradi gospodarsko inkriminiranega proizvajalca krme sprva izgubo, pa si le opomore in precej zasluži. Tako postane Marko najimovitejši kmet v vasi, nekakšen zgled modernega

kmetovanja, ob njemu pa propadajo in se zapirajo gospodarji zavoženih kmetij. Toda Marku še stoji nasproti sin Filip, ki hoče pač v skladu z generacijsko logiko, tudi držati določen del zajeti v svojih mladih letih in pridnih rokah. K hiši pripelje mamo in revno dekle in na domači veselici ob številnih gostih zlomi avtoritativno »bogatinsko« miselnost svojega očeta. Tako postane ob koncu filma očitno, da bo Filip kmalu postal gospodar, prav tako zagrizen in pogumen, morda tudi nasilen, življenje bo šlo dalje, v večno napetem, a tudi vedno znova pomirjajočem kraju.

Pokrovitelj filma Hočem živeti je bil SOZD HMEZAD. Ogleda filma in potem pogovora za okroglo mizo z režiserjem, scenaristko in nekaterimi igralci so se udeležili predstavniki SOZD HMEZAD in mladi združniki iz Savinjske doline.

Tilka Cestnik

Iz uredništva:

Izdaja septembrske številke Hmeljarja se je zavlekla zaradi selitve tiskarne, prehoda na foto stavek in novega razpošiljanja. Tudi ta številka ima malo zamude, naslednja bo redna.

Lep pozdrav

urednik

JAPONSKA – KMETIJSKA DEŽELA

Iz nemškega liberalnega časopisa »Die Zeit«, ki na splošno kmetijstvu ni naklonjen, posredujemo našim bralcem kratak pregled, kako je s to gospodarsko panogo na daljnem Japonskem.

Interesno združenje predelovalcev riža je močnejše od bank in industrije.

Podobno kot v številnih drugih industrijskih državah so tudi na Japonskem kmetje le še v manjšini. Toda še bolje kot »zeleni lobby« v omenjenih državah znajo japonski kmetje uveljavljati svoje interese proti večini, torej dvigniti svojo življenjsko raven na račun japonske družbe. Šest milijonov kmetov vodi prek svojih mogočnih združenj 115-milijonski narod politično na povodcu in ga gospodarsko izkorišča. Pod njihovim vplivom je kmetijsko ministrstvo v Tokiu še temeljiteje razveljavilo zakone o ponudbi in povpraševanju, kot je to uspelo bruseljskim evrokratom.

Razlog za to je dozdevna potreba po avtarkiji v oskrbi s hrano. Ta politika ima težke posledice za davkoplačevalce in porabnike, toda v zadostnem oziroma v prevelikem obsegu se Japonska oskrbuje le z rižem.

Pridelovalci riža pridelajo po vrednosti eno tretjino vseh kmetijskih pridelkov. Gospodarijo na polovici japonskih kmetijskih zemljišč in so ustvarili take zaloge riža, da narod stoka pod njimi. Postavljajo v sence celo presežke pridelkov v Evropski gospodarski skupnosti (EGS).

Podobno kot v EGS, imajo porabniki od tega obilja le škodo. Drobnoprodajna cena osnovnih živil je približno 500 % nad ceno na svetovnem trgu. Zaradi ogromnih presežkov odkupi vlada celotni pridelek riža, letno 11 milijonov ton, celo po višji ceni kot je zgornja in ga s popustom prodaja.

Porabnikom pa drag riž čedalje manj tekne. Zato ga je vlada morala uskladiščiti že šest milijonov ton. Stroški uskladiščenja pa znašajo za tono riža 170 DM letno. Za subvencije in skladiščne stroške gre letno več kot 3,5 milijarde DM. Denar za to si država deloma prisrbi z uvoznimi carinami na uvožena živila.

Doslej je vlada zaman upala na slabe letine. Zaradi obilne uporabe rudninskih gnojil in sredstev za varstvo rastlin pridelujejo riž na taki ravni, kot da bi morali napolniti lonce vse Azije. Toda Japonska skoraj ne izvažja, kajti izvozne cene bi morala subvencionirati na eno petino cen na notranjem trgu, da bi našla odjemalce.

Čeprav zaloge riža prekipevajo, pri drugih pridelkih pa so velike potrebe po uvozu, se japonski kmetje vztrajno branijo, da bi pri-

delovali druge rastline. Zaradi zanesljivih subvencij dajejo prednost pridelovanju riža. Zato odvisnost Japonske od uvoza živil še narašča.

Povsem oprijemljivi politični razlogi so vzrok, da Tokio svojo kmetijsko manjšino tako razvaja. Podeželsko prebivalstvo je jedro volilcev vladajoče liberalno-demokratske stranke. Razen tega je privilegirano z razdelitvijo volilnih okrožij, ki dajejo podeželskim glasovom večjo težo kot mestnim volilcem. V skrajnem primeru potrebuje kandidat za poslanca v podeželskih volilnih okrožjih le eno četrtno glasov v primerjavi s kandidati v gosto naseljenih mestnih središčih. Brez te ustavnopravne dvomljive razdelitve vodilnih okrožij bi liberalno-demokratska stranka že zdavnaj pristala v opoziciji.

Nadaljnji razlog za močan vpliv kmetov na vlado je moč njihovih trdno organiziranih zadrug. Ta organizacija japonskega kmetijskega gozdnega in ribiškega gospodarstva se v marsikaterem pogledu lahko meri z velikansko rastjo japonskih industrijskih koncernov. To je organizacija z daleč največjim številom članov.

Na Japonskem je sedaj približno deset tisoč kmetijskih zadrug. Te »Nokyo« imajo 7,8 milijona članov, delujejo na občinski ravni in so razčlenjene v splošne in posebne zadruge. Njihove pristojnosti obsegajo preprosto vse.

Zadružnike oskrbujejo, imajo pa jih tako rekoč na povodcu, od zibelke do groba.

Splošne kmetijske zadruge se že zdavnaj ne omejujejo več na svetovanje o načinu gospodarjenja, prodaji kmetijskih pridelkov in nakupu strojev, živine, gnojil in sredstev za varstvo rastlin. Upravljajo tudi blagajne svojih članov, v povezavi s posebnimi zadrugami skrbijo za njihovo zavarovanje in starostno oskrbo. Imajo lastne bolnišnice in v verigi zadružnih veleblagovnic ali na bencinskih črpalkah plačujejo zadružniki brezgotovinsko, s posebno izkaznico.

Te krajevne zadruge so združene v zadružnih zvezah »keizairen« na ravni prefektur (po obsegu nekoliko večje politično teritorialne enote kot so bila naša nekdanja okrožja, op. J. M.), te pa sept v osrednji zadružni zvezi »Zenno«. Ta ogromna osrednja zveza ne presega japonskih združenj sindikatov, industrijskih združenj in političnih strank samo po številu članov, ampak tudi po vplivu.

Mimo nakopičene gospodarske in politične moči »Zenonna« na Japonskem ne more nihče. Ne vlada namreč suvereno le nad trdno organizirano zadružno piramido,

temveč tudi nad posebnimi združenji kot so npr. združenja zadružnih hranilnic »shinren«, osrednja banka za kmetijstvo in gozdarstvo, in nad drugimi organizacijami za varovanje koristi kmetov.

Osrednja zadružna banka »Norinchukin« ima nad 10,2 milijarde DM vlog in je na sedmem mestu med japonskimi velebankami. Celotne zavarovalne pogodbe zavarovalnih družb Nokyo so dosegle fantastično vsoto 2,8 bilijona DM.

Poglaviti razlog za to velikansko rast živahne Nokyo je pristojnost za vse, ki si jo lasti ne glede na statute. Bolnišnicam so se pridružila pogrebna podjetja, verigam veleblagovnic zadružne restavracije, palače za poroke, hoteli in zabavišča na podeželju. Potovalni uradi Nokyo so omogočili, da japonski zadružniki najpogosteje potujejo kot turisti v druge dežele.

Pri tem pa Nokyo sploh še ni vrgla zelo pomembne karte. Skoraj vsaka od desetstisočih zadrug ima sedaj elektronski računalnik, s čimer Nokyo razpolaga z mnogo večjimi računalniškimi zmogljivostmi in sposobnostmi kopičenja podatkov kot državna uprava, banke in industrijska združenja. Če

bodo zadružne računalnike povezali med seboj, kot načrtujejo, bo nastala zadružna računalniška mreža po vsej državi, kar bo moč največje organizacije porabnikov, prodajalcev in volilcev še krepko povečalo.

S praviimi cilji zadružnega gibanja nima ta poslovni prodor ničesar več skupnega. Očitno pa priča o obstoju kmečke države v japonski industrijski državi. Vlada lahko zdrkne v vlogo šibkejšega partnerja, če osrednja zadružna zveza »Zenno« v Tokiu razpravlja o subvencijah za riž, davčnih vprašanjih ali uvoznih kvotah za živila. Absurdnost tega razvoja pa se očitno pokaže šele tedaj, če si predstavljamo, da je to naraščanje moči kmetijskih organizacij povezano z nenehnim zmanjševanjem števila kmetijskega prebivalstva. Le še 12 % kmečkih gospodinjstev se ukvarja s kmetijstvom kot glavno gospodarsko dejavnostjo. Toda vpliv organizacije Nokyo neprestano narašča. Japonska kot industrijska država je politično trdno v rokah zadružnih pridelovalcev riža.

Die Zeit 16/1981;

prevedel dr. Jože Maček

POUČUJEMO tuje jezike po dopisni metodi

– ČE ZARADI ODDALJENOSTI OD ŠOLSKIH CENTROV ALI POMANJKANJA ČASA NE MORETE OBISKOVATI PREDAVANJ, PRIDITE!

1. SAMI SI BOSTE DOLOČILI ČAS, RITEM IN DOLŽINO ŠTUDIJA
2. STIKE S SVOJIM PROFESORJEM BOSTE VZDRŽEVALI:
 - PISMENO
 - OSEBNO, ČE ŽELITE
 - PO TELEFONU
2. PROFESOR VAM BO POSLAL NAVODILA ZA UČENCE
4. VI PA NJEMU NALOGE, KI JIH BO POPRAVLJAL IN KOMENTIRAL
5. PO ŽELJI VAM BO PISMENO, OSEBNO ALI TELEFONSKO RAZLOŽIL ČESAR NE BOSTE RAZUMELI
6. PREJELI BOSTE UČBENIK, PRIROČNIK ZA SAMOSTOJNO UČENJE IN KASETO

CENA 2.300.– Ndin

POKLIČITE ALI PIŠITE NA DOPISNO DELAVSKO UNIVERZO – UNIVERZUM, LJUBLJANA, PARMOVA 39

TELEFON:
061 310-021
312-141
312-133

Objavlja vpis v:

Osnovno šolo za odrasle in začetni tečaj branja in pisanja (brezplačno)

I. letnik usmerjenega izobraževanja v usmeritvi kovinsko predelovalne industrije za smeri:

- obdelovalec kovin, vzdrževalec in upravljalec strojev (lahko tudi z nedokončano osnovno šolo),
- oblikovalec kovin, monter in upravljalec energetskih naprav, vzdrževalec vozil in strojev, preoblikovalec in spajalec kovin, finomehanik,
- strojni tehnik,
- obratni strojni tehnik: tehnolog, energetik (za absolvente bivše poklicne kovinarske šole)

I. letnik usmerjenega izobraževanja v elektrotehniški usmeritvi:

- električar,
- elektrotehnik.

Filmsko in televizijsko šolo za mentorje filmske vzgoje.

Delo v šolah poteka po dopisno – seminarski metodi

Objavlja vpis tudi v tečaje:

- strojepisni tečaj,
- tečaj skladiščnega poslovanja,
- tečaj tehničnega risanja,
- tečaj za delovodje in skupinovodje,
- tečaj za varstvo pri delu:
- a) za delavce v neposredni proizvodnji,
- b) za vodilne in vodstvene delavce,
- c) projektante, konstruktorje in tehnologe;
- tečaj za upravljanje klimatskih naprav,
- tečaj za kontrolorje v proizvodnji,
- tečaj elektronike in finomehanike,
- tečaj za vzdrževalce poslovnih zgradb,
- tečaj za predelavce v kovinsko predelovalni industriji,
- tečaj za pleskarje in soboslikarje,
- začetne in nadaljevalne tečaje slovenskega, nemškega in angleškega jezika.

Organiziramo seminar za inštruktorje (mentorje za proizvodno delo za učence v usmerjenem izobraževanju).

Organiziramo tudi preizkus znanja za višje šole.

Sestavljamo in izvajamo programe po potrebah združenega dela (prekvalifikacije, nove tehnologije).

VPIS JE OD 25. AVGUSTA DALJE VSAK DAN OD 8. – 17. ure RAZEN SOBOTE. INFORMACIJE PO TELEFONU 312-133.

(Nadaljevanje s 7. strani)

UKREPI

- določena je najvišja temperatura ogrevanja,
- obvezna je regulacija temperature v prostorih,
- merjenje porabe toplote,
- toplotno izoliranje zgradb,
- informacije za kupce električnih aparatov glede porabe energije,
- akcija za pospeševanje rabe toplotnih črpalk.

Treba bo paziti, da bo zahteva za ekonomizacijo energije prisotna pri vseh investicijskih odločitvah, ki bodo vplivale na transformacijo pripomočkov za proizvodnjo, na

konstrukcijo novih objektov in na obnovo novega avtomobilskega parka, saj bo samo na ta način možna normalna rast družbenega proizvoda.

pp

NT

Interesenti za pevski zbor in plesne vaje se čim prej prijavite pri Bredi Zalokar v likvidaturi DS SS. Prijave veljajo za vse člane DO in ne samo za mladince.

OOZSMS

Reforma srednjih šol je spremenila gimnazijo

Med desetimi srednjimi šolami v Celju, na katerih se šola več kot 6.000 učencev in dela preko 400 učiteljev, se je v šol. letu 1982/83 najbolj spremenilo delo na dosednji gimnaziji, kjer se je šolalo vsako leto okrog 900 učencev. Iz splošne pripravljalnice za študij na višjih in visokih šolah je tu nastala srednja družboslovna šola, ki ima v vsakem letniku po pet (prej včasih jih je bilo po osem) paralelek.

Trije oddelki so družboslovni, dva pa upravna. Družboslovni imajo prva dva letnika enak program, v tretjem pa se delijo tako, da bosta dva bolj družboslovna, eden pa jezikovni. Upravni pa se deli po prvem letniku tako, da programa v drugem letniku že nista več enaka. Učenke enega oddelka se bodo šolale tri leta – to so administratorke, drugega pa štiri leta – to so bodoče upravne tehnice. Po zaključku štiri oz. triletnega izobraževanja bodo vsi usposobljeni za opravljanje del

in nalog iz področja tajniškega, samoupravnega, deloma novinarskega, knjižničarskega itd. dela. Tisti, ki bodo zaključili štiriletno šolanje pa bodo lahko direktno nadaljevali študij na številnih višjih šolah. Tako na Pravni fakulteti, Višji pravni šoli, Višji upravni šoli, Višji šoli za socialne delavce, Filozofski fakulteti, FSPN in na Šoli za organizacijo dela v Kranju.

Na dosedanji šoli pa bodo v skladu s potrebami združenega dela imeli tudi oddelke za odrasle. Za oddelek upravno-administrativne šole še sprejemajo prijave. Šola bo za 1. in 2. letnik v dosedanji gimnaziji, kjer so uredili tudi strojepisno učilnico. Pripravili bodo tudi posebne intenzivne jezikovne in strojepisne tečaje za manjše zaključne skupine iz OZD. Tudi za te tečaje sprejemajo prijave.

Ravnatelj
prof. Jože Zupančič

Dopisujte v Hmeljarja!

Na Zalogu gnojijo travnike z gnojevko.

Ali veste, da ...

...vsako leto industrija in ladje onesnažijo Sredozemsko morje s 400 tisoč tonami surove nafte, 2 tisoč tonami cinka, 4 tisoč tonami svinca in 100 tisoč tonami živega srebra. Strokovnjaki so prepričani, da bodo samo v tem desetletju izlili v svetovna morja od 25 do 30 milijonov ton nafte.

...moški v Kamerunu živijo 35 let, ženske pa 37 let.

...je v večjem panju približno 20 do 25 tisoč čebel, ki vsako leto dajo do 22 kilogramov medu (lahko tudi samo 2 kilograma). Izračunali so, da mora čebela za 100 gramov medu sestati na vsaj 40 tisoč cvetov.

...domače živali, kot so konji, mačke in prašiči, začutijo prva znamenja bližnjega potresa veliko prej

kot ljudje ali znanstveniki s svojimi natančnimi napravami. Leta 1974, nekaj mesecev pred hudim potresom na Kitajskem, so se prašiči začeli vznemirjeno drgniti ob zidove, nekateri so jih poskušali celo preplezati, kokeži pa so znesle več jajc kot drugače, šolani psi niso več ubogali svojih lastnikov in gosi niso hotele več leteti. Kitajci so opazili nenavadno vedenje živali in so evakuirali ljudi še pred premiki tal.

Oglas

Kupim hmeljsko sušilnico
14 do 16 m² po možnosti z izmetalno napravo.

Anton Cizej
Poljče 6, Braslovce

In memoriam

Po dolgi in zahrbtni bolezni je od nas odšla za vedno naša marljiva in zvesta sodelavka Pavlica Rozman.

Draga Pavlica!

Kot Tvoja sodelavka čutim dolžnost, da Ti ob Tvojem odhodu izrečem nekaj besed v imenu vseh, s katerimi si bila povezana, v imenu vseh tistih, ki so preko 18 let čutili in živeli s Hmezadom in tudi v imenu tistih, ki so Te poznali.

Znano nam je bilo, da boluješ za težko boleznijo, toda verjeli smo v čudež, upali smo...

Od Tebe smo zahtevali veliko. Bila si močna, hrabra... spoprijela si se z boleznijo, se z njo borila, želela si jo premagati.

Marsikam Te je peljala pot: po Julijcih, Kamniških in Savinjskih alpah, še pred dvema letoma si se povzpela na Triglav.

Zdelo se nam je, kot da bi bežala pred smrtjo. Zatekala si se v okrilje narave, živela si z naravo.

Ljubila si življenje, cenila si ga.

Vse od začetka službovanja si čutila pripadnost Hmezadu, kot da bi preko zemlje, preko njiv, gozdov in travnikov želela več. Iskala si svoj cilj, svoj mir...

Bila si dobra vestna sodelavka in nikakor se nisi mogla sprijazniti z dejstvom, da moraš včasih tudi počivati.

Mnogo prezgodaj odhajaš.

Klasje je padlo, njive so požete, nasadi hmelja ostajajo prazni. Savinjska dolina postaja pusta, kot da čuti s Teboj, kot da umira s Teboj, a vendar ostaja spomin.

Nek pesnik pravi:

Vsaj malo miru v zadnjih trenutkih dneva, ki se je že iztekel, vsaj malo miru v dneh, da bi ne prišlo v pozabo tisto, kar se je začelo včeraj, in da bi že danes okusili bodočnost.

Številni smo se poslovili od Pavlice na žalskem pokopališču. Ne bomo je pozabili.

Sodelavke in sodelavci

Nad reko je še megla,
ptički še sanjajo s pticami
in so trave še vse težke in mokre.
Dnevu se ne ljubi vstati iz tople
postelje, da bi poiskal sonce, ki
je tudi pozabilo pokazati svojo
kustravo glavo nad mestom.
Grem na obalo,
da prebudim galebe in pobrem
s tal kamen bel in ploščat, ki
preskoči nekaj valov, ko ga zalu-
čam.

Kaj neki se je zgodilo z dnevom,
da se ne mara predramiti?

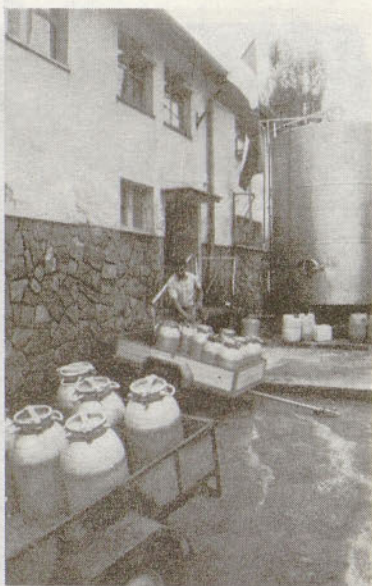
GITA

Upokojitve

Prejšnji mesec se je predčasno upokojila zaradi bolezni Terezija Brinjec. Zaposlena je bila v DO Hmezad Gostinstvo-turizem, TOZD Hmeljar Žalec kot kuharica neprekinjeno 20 let, po poklicni rehabilitaciji zadnja leta pa je kot gostinski tehnik opravljala tudi tajniška in blagajniška dela.

Kot mlado dekle je bila od 1943. leta aktivna udeleženka NOV.

Ob odhodu v pokoj ji sodelavci želimo obilo zdravja in zadovoljstva.

V sirarni v Šmarju dobijo pitanci prašičev sirotko po nizki ceni, zato je zanimanje precejšnje

Varstvo pri delu

8. člen

1. Varstvene ukrepe in normative, s katerimi se določajo načini in sredstva za odkrivanje, preprečevanje oziroma odstranjevanje vzrokov, zaradi katerih pri delu lahko pride ali je prišlo do poškodb, poklicnih boleznih in drugih škodljivih posledic za delovno sposobnost, sprejemajo delavci v organizacijah združenega dela s samoupravnimi sporazumi in drugimi splošnimi akti.

2. Varstvene ukrepe in normative je treba dopolnjevati v skladu z izpolnjevanjem in spremembami tehnološkega in delovnega procesa in v skladu s spremembami delovnih razmer, ki nastajajo z uvedbo novih tehnoloških postopkov, novih delovnih naprav in priprav.

(Zakon o varstvu pri delu)

V letih, ko rastline močnejše prerastejo žičnico, ostaja na njej precej vrhov, ki jih moramo sproti pospravljati, da ohranimo še kakovost pridelka.

Ti zlati hmeljski časi

Pri Grmovšku so imeli pred leti same mlade, mične in lične obiralke. Najlepša med njimi je bila Vida. Grmovšek ji je pravil – lepa Vida. Ne zastoj, kar prisluhnitel!

Nekega večera se je Vida želela okopati. Pri Grmovškovih nimajo kopalnice. Kadar se hoče kdo umiti od glave do pet, potem v svinjaku zakuri pod kotel, voda se lepo segreje, seveda ne sme biti prevroča. Tisti, ki se hoče oprati, mora zlesti v kotel in – čof, čof, čof, voda po hrbtu, trebuhu, povsod, kjer je pač voda potrebna.

No, lepa Vida se zvečer zaklene v svinjak in si pripravi kopel. Stari Grmovšek, ki pa še ni tako star, da bi ga ženska bedrača ne spravila v zadrego, je sušil hmelj. Grmovšča ve za njegove muhe. In mu je strogo zabičala:

– Francelj, zvečer proč od svinjaka! Vida bi se rada umila.

Grmovšek se je namrdnil, kakor da mu je to prav malo mar. Ali ves večer je oprezal, kdaj se bo lepa Vida zaklenila v svinjak, kdaj bo slekla obleko in pujskom kazala prepovedano obličje.

Zvečerilo se je. Tudi lepa Vida se je bila že zaklenila. Prepevala in žvižgala je, da je Grmovšku kar gomezelo po telesu.

Pa je bil Grmovšek takrat zares pravi lisjak. Za svinjakom je bilo okence, od koder bi mogel videti ves ta prizor. Tekel je po hmeljski koš, ga podstavil pod okno in se od začudenja ugriznil v jezik. Lepa Vida se je gola sprehajala po svinjaku, žvižgala in ogledovala rejene pujske. Nak, kaj takega pa še ne! Šlo mu je na kihanje, pa se je držal za nos, za usta, še dihati ni mogel. Potem je Vida zlezla v kotel, čofotala in čofotala. Grmovšek si je zaželel, da bi čofotala vso noč, četudi se hmelj na lesah zažge. Nato je Vida zlezla iz kotla, se otirala z veliko brisačo, pripogibala zdaj v levo, zdaj v desno, naprej in nazaj. Ko se je dodobra otirala, je nataknila copate in zaplesala po svinjaku. In pela tisto staro slovensko:

Sem deklica mlada, vesela,
sem pravo slovensko dekle.
Kot slavček veselo bi pela,
da b' daleč razlegalo se.
Tralala, tralala, tralala,
tralala...

Priplesala je prav pod okno, tedaj pa Grmovšek ni vzdržal. Vse mu je odpovedalo.

– A-chill!

In lepa Vida je vedela, da je Grmovšek vse videl, si zapisal za uho (Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

in še kam drugam. Malo jo je bilo sram, vendar sramota ni bila tako strašna, da ji ne bi srček poskočil, ko ji je Grmovšek tako lepo meril hmelj. Včeraj in prejšnje dni ga je nabrala deset, največ dvanajst memikov, danes in vse naslednje dneve po petnajst in celo na dvajset je prišla. Vida je vedela, kam pes taco moli in je Grmovška podražila:

– Ate, zvečer pa le podkurite pod kotel, se bova skupaj namakala!

Seveda tistega večera nikoli ni učakal, čeprav je bil ves nestrpen, čeprav je po telesu kar žgalo, čeprav je srce v kopmenju kar poskakovalo; ptičica se mu je spretno izmikala.

Pa je skoval načrt. Delal se je sila utrujenega. Sin Marko se ne razume na sušenje, čeprav mu bo skoraj dvajset let, čeprav je dvajset let rasel na kmetih. Lepa Vida pa je že vedela, kod hodi njegov sin. No, pa se je kar sama ponudila.

– Ate, za likof bova pa skupaj sušila.

– Srček, jaz sem Francelj in ne ate! se je zarežal in upal, da se bo vsaj zadnjo noč pomuckal s to zapeljivo Vido. Oči so zagorele kot v peči pod hmeljsko sušilnico, ko se je sklonil k Vidi in pošepetal:

– Vidika, dvajset balet boš dobila. In še vožnjo ti bom plačal. Potem pa le pridi. Saj še nisem tako star, pa tudi zmarnan nisem. Devet frajerjev posekam, to pa!

Do sem je šlo kot po maslu. Treba je še Grmovšco pretentati. In je rekel ženi Lizi:

– Sit sem sušenja. Zadnjo noč se moram naspiti. Do polnoči bo sušil štangar, potem pa suši ti. Jaz grem spat.

Sam pa je mislil: Do polnoči se bom že namuckal. Vido sem pregovoril, da bo prišla v sobico nad hlevom. Pošteno se moram urediti, pošteno.

Najprej se je okopal, obril, nadišavil s kolonjsko, ne sme smrdeti po znoju in hmelju, ne sme, pa čeprav jih ima že petinpedset na grbi.

Grmovšci pa je štangar godel na srce. Rekla pa mu seveda ni nič. Se bosta že srečala v kajži nad hlevom. Tudi ona se je zvečer okopala, nadelala svežo kombinžo in hlačke s čipkami. Celo modrc je nataknila. Ko pa se je storila temna noč, je skrivaj zlezla v kamrico nad hlevom.

Po stopnicah čuje korake. Aha, štangar prihaja! Hudir nazaj, niti petdeset jih nima, Grmovšek se vsake kvatre spomni, da je moški, pa ne bo v škodo, če pride kaj izven zakona. Vrata se potihno odpro. Slači se. Zdaj zdaj se bo nekaj zgodilo. Počasi otipava po postelji. Začne pri nogah in počasi navzgor. Grmovšek drhti, komaj se premaguje. Vpraša šepeta-je: Cukrček, si že v postelji?

– Mhm, mucek, odgovori Grmovška še bolj potihno; še sedaj ne ve, da to ni tisti štangar, ki ga s tolikšnim hrepenenjem pričakuje.

Grmovšek leže. Telo mu trepeče, ko se roka pomakne v tesen objem. Krčevito jo prižme k sebi in potihno govori:

– Vida, prinesem ti trideset balet. Kaj trideset: Šestdeset! in denar za trikratno vožnjo. Ljubica, vse imam pri sebi. Tukaj, v tej dišeči vrečki so baletne in denar. Toliko je vsega, kakor da si v dveh letih najhitrejša obiravka. Pa še nekaj za novo obleko, za frizerja. Vse je v vrečki. Na, ljubica draga, položim ti jo pod odejo. Vida, to je tvoje in samo tvoje! Ti moja lepa Vida. Si zares moja?

– Zares, Francelj, samo tvoja, šepče Grmovška in shrani vrečko, ko vidi prevaro. Toda igra naj gre svojo pot, do kraja. In je šla. Bilo je tako prijetno in božansko, da je Grmovšek kar naprej stokal:

– Uh, ti moja Vida, vroča si kot Afrika!

– Francelj, ti pa si čistokrven arabski žrebec! se je tiho hihitala in uživala tolikokrat prikrajšana Grmovška. Nato pa mu je šepnila na uho:

– Pa mi boš res zvest, Francelj?

– Zvest do groba, Vida!

Grmovšek jo je nekajkrat vroče poljubil, še enkrat je potegnil z roko od glave do peta, potem pa šepnil:

– Madona, hmelj se bo zažgal! Stara me bo jutri obesila!

– Kar pojdi in poglej, je dahnila Grmovška v temo. In hitro se vrnil Čakala te bom, tebe, moj Francelj!

– Zares me boš čakala? je v sapi hlastnil Grmovšek.

– Seveda te bom. Ti kar pridi. In glej, da se stara ne prebudi!

– Moja stara? Ha, spi kot prava savinjska klada! je revsknil Grmovšek, nataknil hlače, ognil suknjič in se spustil po stopnicah in sproti momljal:

– Madona, bila pa je zares poštena partija! Punčka in pol.

Pod napuščem pa ugleda senco.

– Kdo tam? se zadere.

– Marko! odgovori sin.

– In kdo še zraven? zahteva oče.

– Vida! se zasmeje dekle.

Grmovšek ne verjame užesom in očem. In skoraj zakriči:

– Kaj počneta tukaj?

– Hmelj sušiva.

Grmovšek stopi bliže. Otipa oba in ju potegne k peči, kjer je malo bolj svetlo. In zdaj ne ve, se mu je zbledlo ali kaj. Stvari ne more dojeti. Vida, tukaj, spodaj, tudi Vida. V peči tako lepo gori, vsenaokrog diši po hmelju. Stari nekaj zamomlja in se požene v kajžo nad hlevom. Prižge luč. In še bolj zazija.

– Ti si, Liza!

Liza pa se rahlo nasmiha.

– Francelj, tukaj so tiste baletne in denar... Meni take stvari ne plačuješ, pa tudi tokrat ne maram. Boš legel, dragi moj Francelj?

Dolgo se gledata, nato pa Grmovšek ukaže:

– Liza, vstani in pridi dol, bova skupaj sušila.

Ubogala je. Ko se je kobacala iz postelje, je Grmovšek videl, da tisto, ki se svetlika pod odišavljeno kombinžo, tudi ni tako slabo. Vso noč sta potem prav ljubko kramljala. In tam proti jutru sta potihno prav ljubko zapela:

Od Celja do Žalca

je ravno polje,

oj tam se sprehaja

moj' zavber dekle.

Tra-la-la-la-la-la... .

Kdove se bodo še kdaj vmili ti zlati hmeljski časi?!

Drago Kumer:

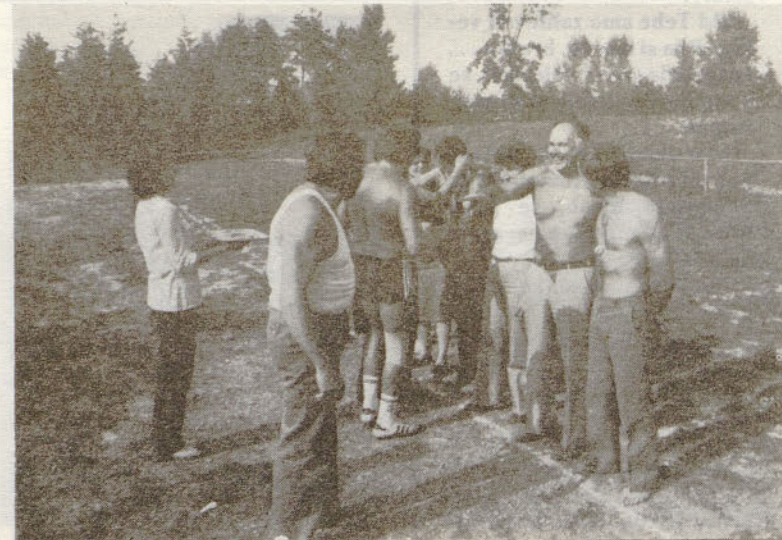
Čestitka

Dolgoletni spremljevalec in zapisovalec vremenskih razmer na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu, TINE VUČER, je srečal Abrahama.

Čestitamo prijatelji!

Planinsko društvo Polzela je 25. 9. za uvod v praznovanje krajevnega praznika izročilo namenu obnovljen planinski dom na Gori Oljki, praznovali so 10. letnico savinjske poti, Planinska zveza Slovenije pa je podelila visoka planinska priznanja

Delavci skupnih služb SOZD so se pod vodstvom IO OOS sestali v Latkovski gmajni na družabnem srečanju in se pomerili v raznih športnih disciplinah: teku v vrečah, metu kamna, balinanju, streljanju, namiznem tenisu...

Na sliki: podelitev medalj zmagovalcem v boju med dvema ognjema

VINOTOK – MOŠNIK

Vreme vinotoka daje za april poroka.

Moštnika, ko mošt v sodu kipi, srce se kmetu smeji.

Tišina je lahko včasih najkrušnejša od vseh laži.

Družba je kot ladja, vsak posameznik mora prispevati, da pluje v zeleno smer.

Paradiž je pekel brez kurilnega olja.

DOPISNIKI!

Zaradi tiskanja Hmeljarja v novi foto tehniki rabi AERO več časa. Zato vas prosim za sestavke in fotografije najkasneje do 15. v mesecu.

Urednik

Glasilo Hmeljar izdaja delavski svet SOZD Hmezd Žalec – Ureja uredniški odbor: predsednik Tone Gubenšek, dipl. inž. kmet; člani: Jože Brežnik, dipl. inž. kmet, Metka Vočko, Jože Šabjan, Milan Lešnik, Miljeva Kač, dipl. inž. kmet – urednica strokovne priloge za hmeljarstvo. Vili Vybihal, kmet. inž. – glavni in odgovorni urednik – Uredništvo je v SOZD Hmezd v Žalcu, Ulica Žalskega tabora 1 – Glasilo izhaja enkrat mesečno v 5.000 izvodih – Mesečna naročnina 22 din – Tisk AERO Celje – TOZD Grafika